

Stearin-Ljus af Clara Fabrik, hvilka i godhet kunna jämföras med de bästa utländska, försäljas hos Herr L. J. Warodell vid Riddarhustorget, samt vid Fabriken i f. d. Kirsteinska huset vid Clara dit äfven Requisitioner ställda till undertecknad emottages. Stockholm i Juli 1845.

J. Johanson.

Ett Vetenskapligt betyg öfver Stearin-Ljus företräde framför andra dyrbarare Ljussorter meddelas härjemte.

På begäran får jag härmed intyga att den hos en och annan rådande förmodan att de s. k. Stearinljusen under sin förbränning skulle utveckla för helsan eller i andra afseenden skadliga ångor, saknar all grund, för så vidt frågan är om de ljus, som under detta namn för närvarande tillverkas här i Stockholm. Denna förmodan har sannolikt uppkommit af den anledning att en Fabrikant i Frankrike, i ändamål att förminska den af Stearinens, eller rättare Margarinsyrans krystallisation uppkommande sprödheten hos de tillverkade ljusen, för flere år tillbaka gjorde ett försök att till desamma tillsätta en liten qvantitet arseniksyrlighet, hvilket försök satte stearinljusen i en misskredit, som fortfor ännu sedan dess anledning längesedan upphört. Af det sätt hvar-

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

nämde ljussorternas relativa lysningsförmåga, har jag anställt åtskilliga jämförelseförsök, hvilka alla utfallit till Stearinljusens fördel. Jag har härvid i

Stearin-Ljus af Clara Fabrik, hvilka i godhet kunna jämföras med de bästa utländska, försäljas hos Herr L. J. Warodell vid Riddarhustorget, samt vid Fabriken i f. d. Kirsteinska huset vid Clara dit äfven Requisitioner ställda till undertecknad emottages. Stockholm i Juli 1845.

J. Johanson.

Ett Vetenskapligt betyg öfver Stearin-Ljus företräde framför andra dyrbarare Ljussorter meddelas härjemte.

På begäran får jag härmed intyga att den hos en och annan rådande förmodan att de s. k. Stearinljusen under sin förbränning skulle utveckla för helsan eller i andra afseenden skadliga ångor, saknar all grund, för så vidt frågan är om de ljus, som under detta namn för närvarande tillverkas här i Stockholm. Denna förmodan har sannolikt uppkommit af den anledning att en Fabrikant i Frankrike, i ändamål att förminska den af Stearinens, eller rättare Margarinsyrans krystallisation uppkommande sprödheten hos de tillverkade ljusen, för flere år tillbaka gjorde ett försök att till desamma tillsätta en liten qvantitet arseniksyrlighet, hvilket försök satte stearinljusen i en misskredit, som fortfor ännu sedan dess anledning längesedan upphört. Af det sätt hvar på stearinljusen för närvarande här tillverkas, finnes ingen rimlig anledning att befara uppkomsten af några skadliga förbränningsprodukter; och vid jämförelsen mellan stearinljus, spermacetiljus och vaxljus, med afseende å lukten hos den efter utblåsning uppkommande röken, finner man ej heller någon annan märkbar olikhet, än med hänseende till mängden, hvilken är *minst* hos stearinljusen, och ojemförligt störst hos vaxljusen. Öfver de trenne ofvannämde ljussorternas relativa lysningsförmåga, har jag anställt åtskilliga jämförelseförsök, hvilka alla utfallit till Stearinljusens fördel. Jag har härvid i

medeltal funnit, att om lysningsförmågan hos den bästa sorten Stearinljus af Clara fabriks tillverkning (om 5 på \mathcal{Z}) antages vara = 1, så blir den hos den bästa sort Amerikanska Spermacetiljus, = 0,785 och hos de i handeln förekommande vaxljusen, = 0,753, d. v. s. att 4 Stearinljus lysa något mer än 5 Spermacetiljus, och 3 Stearinljus ungefär lika med 4 Vaxljus. De vanliga i handeln förekommande Stearinljusen af mindre vigt (6 per \mathcal{Z}) af så väl Clara som Liljeholmens Fabriks tillverkning, hafva visserligen befunnits äga en något mindre lysningsförmåga än den förstnämde sorten (neml. de förra 0,89 och de sednare 0,85), men de hafva dock alla befunnits i detta afseende öfverträffa så väl spermacetiljusen som vaxljusen. Äfven i alla andra afseenden, såsom förbränningens jemnhet, obehöfligheten af putsning m. m. har jag alltid funnit stearinljusen äga företräde framför de andra ljussorter, med hvilka de blifvit jemförde, med undantag likväl af deras hastigare consumption, som dock mångfaldigt ersättes af deras billigare pris.

På grund af allt detta kan jag ej annat än yttra den önskan att Stearinljusen, hvilkas tillverkning hos oss redan börjat blifva en temligen betydlig näringsgren, måtte af allmänheten möta det förtroende och den uppmuntran de efter min öfvertygelse rättvisligen förtjena. Stockholm den 22 Nov. 1844.

Fab. Wrede.

STOCKHOLM, 1845.

P. A. Norstedt & Söner, Kongl. Boktryckare.